

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 458/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou Sýkorová – advokátska kancelária, s. r. o., Murgašova 3, Košice, v mene ktorej koná konateľka a advokátka Mgr. JUDr. Mária Sýkorová, PhD., proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 S 201/2020 374, 2 S 202-204/2020-374 z 21. októbra 2020 a uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 8 Sžfk 31/2021 z 31. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 S 201/2020- 374, 2 S 202-204/2020-374 z 21. októbra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) č. k. 8 Sžfk 31/2021 z 31. januára 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu“). Navrhuje napadnuté uznesenia krajského súdu a najvyššieho správneho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľke bol v súlade so zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 001/2017/1.1.3/OPVaI/DP uzavretou s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), zastúpeným [REDAKOVANÉ], a na základe rozhodnutia ministerstva o schválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku schválený nenávratný finančný príspevok v sume 9 675 121,71 eur na účely realizácie projektu „Medicínsky univerzitný vedecký park v Košiciach (MediPark Košice – Fáza II.)“ financovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

3. Žalobou zo 6. marca 2019 sa sťažovateľka proti ministerstvu a [REDAKOVANÉ] (žalovaným) domáhala preskúmania zákonnosti žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 313011D103Z005 zo 16. januára 2019, správy o zistenej nezrovnalosti č. 313IP180068002 zo 16. januára 2019, správy o zistenej nezrovnalosti č. spisu: P 3521/2019-072, č. záznamu: A 269/2019-072 zo 16. januára 2019, správy z kontroly z 9. januára 2019 k ŽoP č. 313011D103500201, č. záznamu: A 124/2019 072 a preskúmania postupu správneho orgánu, pričom v žalobe namietala, že uvedené správne akty sú nezákonné a nezákonný je aj postup, ktorý predchádzal ich vydaniu. Podľa názoru sťažovateľky uvedené správne akty vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 191 ods. 1 písm. c) Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“)], sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov [§ 191 ods. 1 písm. d) SSP], zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci [§ 191 ods. 1 písm. e) SSP], skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého správneho aktu, je v rozpore s administratívnymi spismi [§ 191 ods. 1 písm. f) SSP] a taktiež došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej [§ 191 ods. 1 písm. g) SSP].

4. Krajský súd uznesením č. k. 2 S/51, 63-65/2019-153 zo 6. augusta 2019 odmietol žalobu a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania. Podľa názoru správneho súdu neboli naplnené všetky podmienky na preskúmanie napadnutých správnych aktov, keďže žaloba smeruje proti aktu orgánu verejnej správy, ktorý nemohol mať v tomto štádiu za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu, keďže ide o podkladové rozhodnutia predbežnej povahy. Správny súd preto v súlade s § 98 ods. 1 písm. g) SSP v spojení s § 7 písm. b) a písm. e) SSP a § 97 SSP žalobu odmietol ako neprípustnú.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 8 Sžfk 46/2020 z 8. júla 2020 zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 2 S/51, 63-65/2019-153 zo 6. augusta 2019 a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že krajský súd v ďalšom konaní nemá aplikovať zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov, ale zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 292/2014 Z. z.), podľa ktorého bola uzatvorená zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 001/2017/1.1.3/OPVaI/DP.

6. Následne krajský súd uznesením č. k. 2 S 201/2020-374, 2 S 202-204/2020-374 z 21. októbra 2020 žalobu odmietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

7. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší správny súd napadnutým uznesením tak, že kasačnú sťažnosť a návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti sťažovateľky zamietol a nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal žiadnemu z účastníkov.

8. Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho správneho súdu vyplýva, že po preskúmaní kasačnej sťažnosti dospel k záveru, že nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť. Najvyšší správny súd odkázal na skoršie rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých dospel k záveru, že správa o nezrovnalosti ani žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov nepodlieha súdnemu prieskumu v správnom súdnictve. Podľa názoru najvyššieho správneho súdu majú napadnuté správne akty informatívny a predbežný charakter.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje, že obe napadnuté rozhodnutia správnych súdov spočívajú na arbitrárnom, svojvoľnom a zjavne neudržateľnom a neospravedliteľnom výklade práva [Správneho súdneho poriadku (okrem iného § 2, § 3, § 7, § 98) v kontexte zákona č. 292/2014 Z. z.], ktoré ma za následok porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Sťažovateľka spochybňuje výklad správnych súdov, podľa ktorého spôsobilým predmetom preskúmania v správnom súdnictve nemôže byť správa o zistenej nezrovnalosti ani žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov, na základe ktorých bolo prijímateľovi nenávratného finančného príspevku z fondov Európskeho spoločenstva uložené vrátiť poskytnutý príspevok na predmet zákazky z dôvodu zisteného porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania. Sťažovateľka je toho názoru, že rozhodnutia správnych súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Dôvody, pre ktoré správne súdy rozhodli o odmietnutí žaloby, resp. zamietnutí kasačnej sťažnosti sťažovateľky v prejednávanej veci z dôvodu tvrdenej neprípustnosti podanej správnej žaloby, ani ich argumentácia založená na názore, podľa ktorého je žaloba neprípustná z dôvodu, že žiaden z dotknutých správnych aktov nie je takým správnym aktom orgánu verejnej správy, ktorý by mohol mať za následok ujmu na subjektívnych právach sťažovateľky, nemôžu podľa sťažovateľky obstať.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva

podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu.

11. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že o skutkovo a právne obdobných veciach sťažovateľky už rozhodol uzneseniami č. k. II. ÚS 279/2019 z 22. októbra 2019, č. k. II. ÚS 346/2019 z 21. novembra 2019, č. k. II. ÚS 73/2020 z 13. decembra 2020, č. k. III. ÚS 33/2018 z 30. januára 2018, č. k. III. ÚS 574/2021 z 28. októbra 2021, č. k. III. ÚS 614/2021 z 10. novembra 2021, č. k. III. ÚS 241/2021 zo 17. marca 2021, č. k. IV. ÚS 45/2019 z 24. januára 2019, č. k. IV. ÚS 52/2019 z 31. januára 2019, č. k. IV. ÚS 211/2021 z 20. apríla 2021, č. k. I. ÚS 244/2019 zo 4. júna 2019, č. k. I. ÚS 326/2019 z 20. augusta 2019, č. k. I. ÚS 403/2021 z 13. októbra 2021, I. ÚS 350/2022 zo 14. júna 2022 a inými, na ktoré týmto poukazuje. Keďže sťažovateľke je judikatúra ústavného súdu týkajúca sa jeho právomocí pri ústavnom prieskume rozhodnutí vydaných v správnom súdnictve známa, nepovažoval za potrebné túto judikatúru v danom prípade opakovane citovať.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu:

12. V súvislosti s prípravou predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti dospel ústavný súd k záveru, že na preskúmanie napadnutého uznesenia krajského súdu bol príslušný najvyšší správny súd, ktorého právomoc predchádzala právomoci ústavného súdu. Preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu:

13. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho správneho súdu ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka ani v tomto prípade neobhájila svoje tvrdenie o porušení práva na spravodlivý súdny proces vrátane práva na prístup k súdu.

14. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu ústavný súd zistil, že najvyšší správny súd postupoval v medziach svojej právomoci, pričom sa vzhľadom na predmet posudzovaného konania nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy, ktorými by poprel jej účel a význam. Napadnuté uznesenie nemožno označiť za arbitrárne v tom smere, že by závery ním formulované boli zjavne nelogické s ohľadom

na zistený skutkový stav, ústavne neudržateľné alebo že by napadnuté uznesenie nereflektovalo ťažiskové skutočnosti dôležité pre riadne zistenie stavu veci a rozhodnutie o kasačnej sťažnosti sťažovateľky.

15. Ako už ústavný súd uviedol (bod 8), povinnosť sťažovateľky vrátiť finančné prostriedky žalovaným vznikne až na základe právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktoré bude spôsobilé zasiahnuť do subjektívnych práv sťažovateľky a až vtedy bude preskúmateľné v rámci správneho súdnictva. Inými slovami, súdnej ochrany sa sťažovateľka bude môcť dovolávať až proti prípadnému rozhodnutiu o povinnosti vrátiť poskytnuté finančné prostriedky alebo ich časť. Nemožno preto prisvedčiť názoru sťažovateľky o porušení jej základného práva na súdnu ochranu, keďže si ho neuplatňovala v štádiu na to určenom, ale predčasne, a to napadnutím správy o zistenej nezrovnalosti a žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, ktoré nie sú individuálne správne akty ukladajúce povinnosť z pozície mocenskej autority s možnosťou ich núteného výkonu, ale podkladový materiál, ktorý má predbežnú povahu a nemôže mať za následok ujmu na subjektívnych právach sťažovateľky, ako to podľa názoru ústavného súdu ústavne konformným spôsobom vyhodnotil najvyšší správny súd v napadnutom uznesení.

16. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby boli spochybnené závery napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu, keďže sú dostatočne a presvedčivo odôvodnené. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho správneho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

17. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu a namietaným porušením základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

18. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnopracné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu by bolo teda možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnopracných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (napr. II. ÚS 78/05, alebo IV. ÚS 326/07).

19. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2 listiny

a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol pri predbežnom prerokovaní aj túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu